Afskrift

S. Frichs Efterfølgere
Maskinfabrik og Kedelsmedie.

Aarhus, d. 15. 7. 1910.

Direktionen for
Sundhedsanstalten ved Aarhus,
Aarhus.

Besvarende Direktionens meget ærede Forespørgsel af 27 f. M. skal vi meddele, at vi intet har at indvende imod, for bedre at kunne udnytte Metaltraadslamper at udføre Anlægget efter Trelledersystemet med 2 × 110 Volt. – Dette vil medføre en mindre Fordyrelse af Strømtavlen og Ledningsnettene.

Vi tillader os videre opsøge gerne Professor Rungs Forslag angaaende Luftledningerne.

Naar der gaas over til Trelledersystem, og vi ogsaa overtager Udførelsen af Maskinmesterboligen, vil den aarlige Betaling i de i sin Tid foreslaaede 20 paa hinanden følgende Aar forøges med Kr. 900,00 saaledes at det under 20/10 1909 opgivne Beløb forandres fra Kr. 10900,00 til Kr. 11800,00.

Ærbødigst
S. Frichs Efl.
Due Petersen

J. Nr. 204/1909

Mskrift

Professor W. Rung.
Frygaardsvej 5,
Hellerup
Tlf. Hellerup 812

Hellerup den 27 Juni 1910

Direktionen for Vindsøjgeanstalten ved Aarhus.

I Henhold til Hr. Landstingsmand P. Nielsens Ønske har jeg gennemgaaet den mig tilsendte Sag, vedr. det elektriske Anlæg paa Vindsøjgeanstalten, og jeg skal tillade mig i saa Henseende at fremkomme med nedenstaaende Udtalelser.

Mine Undersøgelser er i det væsentligste gaaet ud paa at bestemme, hvorvidt det maatte anses for at være det hensigtsmæssigste at udføre det af Frichs Efterfølgere tilbudte Maskinanlæg med tilhørende elektriske Installationer straks, eller hvorvidt man heller burde afvente Resultatet af de Forhandlinger, som for Tiden føres vedr. det store Højspændingsanlæg i Egnen mellem Aarhus og Randers.

For at kunne bedømme, hvilket af de omnævnte Alternativer, der bør anvendes, har jeg nøje gennemstuderet de af Hr. Stadsingeniør Jørgensen og Ing. P. A. Pedersen samt af Frichs Efterfølgere udarbejdede Projekter og fundet, at de foretagne Overslags- og Økonomiberegninger maa siges at være baade korrekte og særdeles nøjagtig udførte, saaledes at de fremkomne Resultater ikke vil kunne drages i Tvivl. I følge de af Frich i Skrivelse af 3die Nov. 1909 foretagne Beregninger vil saaledes de aarlige Ledgifter med et eget Elektricitetsværk andrage 21000 Kr.

For det andet Alternativs Vedkommende, hvor Installationen eventuelt vilde tage Strømmen gennem en Transformatorstation fra det paatænkte Højspændingsanlæg Aarhus-Randers, maa der dog bekostes de elektriske Ledningsanlæg og Lampen samt Motoren indenfor selve Installationen, og den hertil nødvendige Sum vil efter

J.N. 204/1909

Ifølge Pedersens Overslag af 18 Febr. 1910 andrage:

Hovedledninger	7000 Kr.
Installation af 1400 Lampe	21000
Anskaffelse af Lysekrone etc.	1800
Motorer	3500
Motorledninger	2300
1700 Glødelampe	4500
Maalere	500
Nedtagning af Gasledninger samt Effereparationer	2000
Alt	42600.

Med 7,5% til Forrentning og Amortisation og 1800 Kr. årlig til Passning og Vedligeholdelse, haves altsaa en aarlig Udgift paa 5000 Kr. Trækker denne Sum fra den under første Alternativ opførte Udgift paa 21000 Kr., bliver der altsaa tilbage en Sum paa 6000 Kr., som der kan betales for den aarlig forbrugte Elektricitetsmængde, under den Forudsætning, at begge de to Alternativ i økonomisk Henseende de stiller sig ens. Da der ifølge de foreliggende Beregninger ialt aarlig skulde forbruges 1,6 Mill. Hw. Timer, skulde altsaa Salgsprisen pr Hw. Time fra Aarhus-Randers Anlæget andrage 1 Øre, eller pr Kw. Time 10 Øre.

Da det ifølge de Beregninger, som jeg i sin Tid har foretaget ved Aarhus-Randers Anlæget, er udelukket, at Elektricitetet uden Understøtte kan sælges til en saa billig Pris, vil der ikke være nogen Tvivl om, at Anstalten bør bygge sit eget Elektricitetsværk. Til Gunst for dette Valg taler yderligere den Omstændighed, at Anstalten ved forholdsvis ringe Anlægs- og Driftsudgifter samtidig faar sin Forsyning med varmt Vand væsentlig forbedret, og hvad det ikke er uvæsentlig endvidere, at et eget Værk man ønskes for betydelig driftsikkerhed; da Anstalten jo forsynes med Jernbanestrøm og saaledes har et eget Akkumulatorbatteri, vil man selv ved indtrædende Maskinuheld i de fleste Tilfælde have Strøm til Disposition. Hvis Anlægget derimod tilsluttes Hjælpsendingsanlægget, vil det blive afhængigt af det samlede Ledningsnet, og vil betydelig risikere ved indtrædende

Fyl at var uden Strøm.

Som Resultat af disse Overvejelser kan jeg derfor kun tilraade, at Anstalten fremes med Elektricitet fra et eget Værk.

I det af Frichs Efterfølgere udarbejdede Tilbud kunde jeg tilraade den lille Ændring, at Ledningsnettet udføres efter Trådedersystemet med 2 x 110 Volt. Dette medfører ingen Forandringer for Motorernes Vedkommende, men giver den Fordel, at de kan anvendes mere økonomiske, mere holdbare og billigere Metaltraadslamper, og uden at den samlede Indgangsstrøm vil influere herpaa. Jeg kan endvidere gaaske tilslutte Hr. Maskinmester Christiansens Bemærkning om, at Luftledninger bør undgaaes; kun vil jeg ikke tilraade Anvendelse af Tikkerhedsnet, da Telefonledninger vil kunne beskyttes tilstrækkelig ved som Stærkstrømsledninger at anvende Hackethalkraad.

Ærbødigst
William Rung

JUSTITSMINISTERIET.

Brev-№ A 714
Journal-№ 1910-6586.

København, den 30 Januar 1911.

De Ministeriet ikke ses at have modtaget Svar paa Sin Skrivelse af 21 Oktober f. A. angaaende Anlæg af et Elektricitetsværk paa Sindssygeanstalten ved Aarhus, skal man forespørge, om Indstilling i denne Sag snart kan forventes, i hvert Fald Oplysning om, hvilken Frist der af Direktionen er givet Firmaerne.

P. M. V.

Bernhoft

Bernhoft

Direktionen for Sindssygeanstalten ved Aarhus.

Jf. 204/1909

Fra Direktionen, den 28 Februar 1911.

Brev A 714
Journ. 1910 N. 6586

Til

Justitsministeriet.

I Anledning af et Justitsministeriet i Skrivelse af 30 f.M. med Henvisning til Anlæg af et Elektricitetsværk i paa Sindssygeanstalten har forespurgt, om Tilsagn i denne Sag snart kan forventes, eventuelt om hvilken Frist der af Direktionen er givet de Firmaer, der maatte ønske at fremkomme med Tilbud paa Udførelse af det nævnte Værk, skal Direktionen tillade sig at meddele, at man d. 1. November f.A. fra Fabrikant Wedesen (Firma S. Fuchs Eftef. i Aarhus) fik Meddelelse ~~om~~, at han angaaende denne Sag havde haft en Samtale med hans Ekscellence Justitsministeren, og at Resultatet deraf var blevet, at Ministeren frafaldt ~~det~~ Forlangendet om at fremsatte Udbud, men ønskede ~~Oplysning~~ oplyst, om, og eventuelt paa hvilke Betingelser, den foreslaaede Strøm kunde faas fra Aarhus Belysningsvæsen.

Til den Anledning forespurgte Direktionen i Skrivelse af 24 Novbr. f.A. Aarhus Byraad, om samme maatte være villig til at overtage Leveringen af Elektricitet til Anstaltens Forbrug og i bekræftende Fald paa hvilke Vilkaar. Herpaa har Udvalget for Aarhus Belysnings-

No 204/1909.

[den projekterede Aarhus-

migsvæsen i Skrivelse af 9 Decbr. f. A. meddelt, at Udvalget ønskede at give Tilbud paa Levering af elektrisk Strøm, men da Prisen vilde være noget afhængig af Udfaldet af Forhandlinger, der var i Gang med Udvalget for Randers elektriske Bane om et Højspændingsanlæg, ønskede Udvalget en kortere Udsættelse af Sagen. Endelig har Udvalget for Aarhus Belysningsvæsen d. 29 s. M. meddelt Direktionen, at det forventede, at Spørgsmaalet angaaende den elektriske Spærbane vilde være afgjort i Løbet af Januar Maaned, og at Udvalget umiddelbart derefter vilde afgive endelig Svar.–

Da Direktionen endnu ikke har modtaget Svar fra Aarhus Belysningsvæsen, har man ammodet Belysningsvæsenet om at fremme Sagen hurtigst muligt.

Slutteligt tilføjes, at Direktionen, naar Belysningsvæsenets Tilbud foreligger, skal indsende Sagen og fremkomme med Indstilling.–

P. D. V.

Fra Direktionen, den 7. Februar 1911.

Til
Udvalget for Belysningsvæsenet,
Aarhus.

I Anledning af at Udvalget i Skrivelse af 29 Decbr. f. A. har meddelt, at det forventede, at Spørgsmaalet angaaende den elektriske Bane vilde være afgjort i Løbet af Januar Maaned, og at Udvalget umiddelbart derefter vilde afgive endeligt Svar paa Direktionens Forespørgsel af 24 Novbr. f. A., om paa hvilke Vilkaar Aarhus Kommune maatte være villig til at levere Elektricitet til Anstaltens Forbrug, samt da Justitsministeriet i Skrivelse til Direktionen af 30 f. M. har forespurgt, om Bestemmelse kunne svarets Kan forventes, ønsker Direktionen sig hjemmelighed det aede Udvalgs Svar snarest muligt.

P.D.V.

AARHUS BELYSNINGSVÆSEN

I Svar paa den æ/ Direktions Skrivelse af 24 Novbr. 1910 og 2 Februar 1911, beklager Udvalget at maatte meddele, at Belysningsvæsenet, af tekniske Hensyn, ikke kan paatage sig at forsyne Sindssygeanstalten med Elektricitet til Belysning i Stedet for Gas, som fastsat i Kontrakten af 6 Juni 1906 med Direktionen.

Udvalget for Aarhus Belysningsvæsen, den 9 Februar 1911.

P. U. V.

F. F. Sammelsen.

Til

Direktionen for Sindssygeanstalten

v/ Aarhus.

Jd. No 204/1909

AARHUS BELYSNINGSVÆSEN

I Svar paa den ærede Direktions Skrivelse af 19 ds. meddeles, at man forventer Spørgsmaalet angaaende den elektriske Bane afgjort i Løbet af Januar Maaned, hvorefter Udvalget umiddelbart efter skal afgive endeligt Svar.

Udvalget for Aarhus Belysningsvæsen, den 29 Decbr. 1910.

P. U. V.

F. F. Sammelsen.

Til

Direktionen for Sindssygeanstalten

v/ Aarhus.

J. № 204/1909

AARHUS BELYSNINGSVÆSEN

Modtaget den æ/ Direktions Skrivelse af 24 Novbr. 1910 angaaende Forsyning af Sindssygeanstalten med elektrisk Strøm og Gas meddeles, at Udvalget ønsker at give Tilbud paa Levering af saavel elektrisk Strøm som Gas.

Som det mulig vil være den æ/ Direktion bekendt, føres der imidlertid for Tiden Forhandlinger med Udvalget for ~~den~~ Randers elektriske Bane om, gennem et Højspændingsanlæg at levere Strøm til nævnte Bane. Da Prisen for Strøm til Sindssygeanstalten vil være noget afhængig af Udfaldet af disse Forhandlinger, tillader Udvalget sig at forespørge, om et endeligt Svar paa Direktionens æ/ Skrivelse ikke vil kunne udsættes i ca. 1 Maaned.

Skulde den æ/ Direktion af en eller anden Grund ikke kunne udsætte Afgørelsen saa længe, udbeder Udvalget sig Meddelelse herom, hvorefter et Tilbud skal foreligge i Løbet af nogle Dage.

Udvalget for Aarhus Belysningsvæsen, den 9 Decbr. 1910.

P. U. V.

F. F. Sannielsen.

Til

Direktionen for Sindssygeanstalten

v/ Aarhus.

J. N: 204/1909

Fra Direktionen, den 19. December 1910.

I Anledning af det ærede Udvalgs Skrivelse af 9. ds. angaaende Anstaltens Forsyning med Elektricitet og Gas udbeder Direktionen sig fjernskriftlig Meddelelse, om det maatte være Udvalget muligt at angive nogen Dato, da det ærede Udvalg er i Stand til at afgive endelig Svar.—

P. D. V.